

Lk 2

LIIKLUSOHUTUS

Millised plaanid on valla liiklusohutuse suurendamiseks teedel ja tänavatel?

Lk 4

SÕRVE LOODUSRETK

Sõrve loodava kaitseala loodusretk oli hariv, meeleolukas ja rahvarohke.

Lk 5

AJALOO ILU

Eesti politsei taasloomine. Intervjuu endise eriteenistuse ja hilisema julgestuspolitsei juhi Ivar Pritsiga.

Tiraaž: 7349

NELJAPÄEV, 9. märts 2023

www.harku.ee HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

EESTI VABARIIK 105
Vaata, kuidas Harku vallas riigi sünnipäeva tähistati.
Lk 3-4

TABASALU PÄEV on kujunenud meie valla toredaks traditsiooniks, kus veel enne koolide algust ja suve lõppu saab vallarahvas kokku tulla, et veeta üks tore kogu pere ja kogukonna päev. Tavapäraselt võtab sellest ülevallalisest suursündmusest osa mitu tuhat huvilist lähemalt ja kaugemalt – mudilastest väarikas eas memmede-taatideni välja.

Oleme väga tänulikud kõigile toetajatele, kes on andnud oma panuse selle ürituse õnnestumiseks. Meil on olnud mitmeid sponsoreid, kes Tabasalu päeva korraldamist on läbi aastate toetanud. Aitäh teile kõigile!

Sarnaselt eelnevatele aastatele soovime jätkata Tabasalu päeva korraldamise traditsiooni ja loodame koostöö-

partnerite abile ja toele ka sel aastal, sest üheskoos suudame plaanitud ürituse meeldejäädavaks ja elamusi pakkuvaks sündmuseks muuta.

Üks suurtoetaja ja kuldsponsor on mitmel korral olnud Motorhome. Nüüd avaneb lugejal meeldiv võimalus nende töödest-tegemistest lähemalt teada saada.

Matkaauto annab vabaduse 365 päevaks aastas

MOTORHOME.ee – matkaautode müük ja rent on Tabasalus tegutsenud üle kuue aasta ja hea meel, et ka paljud Harku valla elanikud on aastast aastasse kasutanud oma puhkusteks ja väljasõitudeks meie uusi rendisõidukeid või soetanud meilt endale päris oma matkakodu.

Oleme Euroopa juhtivate matkaautode ja haagiselamute tootjate MOBILVETTA, McLOUIS, ROLLER TEAM, KABE, FRANKIA ja sellest aastast ka DETHLEFFS ametlik esindaja ja maaletooja Eestis. Töötame selle nimel, et ka Eesti matkaautode turg kasvaks ja areneks, mis on Euroopas olnud populaarne juba aastakümneid. Ilmselt on paljud meie seast märganud, et ka Eestis on matkaautodega reisimine muutunud järjest populaarsemaks ja seda olenemata aastaajast, kuna tänapäevaseid matkaautosid saab kasutada aasta ringi ega ole vähimatki muret, et talvel näiteks 25-kraadise pakasega võiks seal külm hakata.

Matkaauto sobib suvilaks ja ka kodukontoriks

Järjest enam kaaluvad perekonnad oma isikliku matkaauto ostmist, mis on alati kohe valmis väljasõiduks. Kuid see ei tähenda, et kui omad matkaautot, siis peab tohtult palju reisimiseks aega olema ja palju välismaal puhkamas käima. Tänapäeval järjest enam kasutatakse matkaautot pere teise autonana, kodukontorina ja tegelikult kõige rohkemgi suvila asemel, valides ise kauni koha, kus parajasti veedad oma nädalavahetuse, kas näiteks kuskil looduses matkates ja grillides koos kaasaskantava telksaunaga, sõpradele-sugulastele külla minnes või teises Eesti otsas spaad, kontserti või teatrit külastades.

Eri valikuid minipuhkuseks on tõeliselt palju ning matkasõiduki ost on kindlasti omal kohal, kes tahavad elu nautida ja elust rõõmu tunda igal või-

malikul hetkel. Autoelamuga reisisid on luksuslik villa kõigi mugavustega sinuga kaasas ehk kõik, mida reisiks või reisil olles vajad, on mugavalt olemas, just nii nagu omas kodus.

Matkaauto annab elule täiesti teistsuguse mõõtme, kus plaane ei pea nii täpselt tegema või kui tehaksegi, siis nende käigupealt muutmine ei tekita probleeme, vaid annab juurde vabadust ja sõltumatust.

Kui soetada oma matkaauto, siis uus

Juhul kui plaanitakse osta päris oma matkaauto, siis kindlasti soovitan vaadata pigem uute matkaautode poole. Tänapäevaste matkaautode tehnilised lahendused on innovaatilised, disain elegantne ja luksuslik, tehnoloogia vastupidav ja kvaliteetne, mis annab kindluse sõiduki pikaajaliseks kasutamiseks. Samuti kaasnevad uutele matkaautodele tootja garantiid. Uute matkaautode ostu puhul võib kasutada ka liisingifinantseerimise võimalusi. Siinkohal saab MOTORHOME.ee huvilistele abiks olla – oleme kõigi suurimate Eestis tegutsevate pankade ametlikud koostööpartnerid.

Lai valik matkaautosid rentimiseks

Kui matkaauto ost ei ole päevakorral, siis matkaauto rentimine on tõeliselt hea variant teha seesuguse reisimisviisiga tutvust. Tabasalus asuvas MOTORHOME.ee matkaautode valikust leiab üle 15 erineva uue ja mugava rendisõiduki ning kindlasti igaüks leiab vastavalt soovile ja hinnaklassile oma lemmiku. Kas siis soovitakse suuremat ja avaramat, mis mahutaks

mugavalt reisima ja magama kuni seitse inimest või pigem väiksemat ja kompaktsemat, millega on hea teha Euroopa linnatuure. Vajalik on vaid omada tavalist B-kategooria juhiluba ning mõnus puhkus võibki alata.

“ Matkasõiduki ost on omal kohal, kes tahavad elu nautida ja elust rõõmu tunda igal võimalikul hetkel.

Matkaautode rentimise kõrgperiood on suvi, kui enamik inimesi võtab ette pikema puhkuse ja lastel on koolivaheaeg. Suvekuudeks matkaautode broneerimine on juba täies hoos ning suviste reiside soovijatel on vaja juba broneerimisega kiirustada. Kuid kindlasti järjest enam puhatakse ja

võetakse matkaautoga ette aktiivseid puhkusi ka kevadel, sügisel ja talvel, kuna sõidukid on mõnusalt soojad igal aastaajal. Populaarne ongi käia juba kevadel kaugemal Euroopas, kus on juba suviselt soe ja hinnad madalamad või siis tehakse lühikesi nädalavahetuse väljasõite, et minna Eestimaa loodusesse esimesi grille tegema.

Võta ka lemmikloom kaasa!

MOTORHOME.ee pakub võimalust rentida üle 15 erineva matkaauto ja seda koos tõeliselt mugava Kõik Hinnas varustuspaketiga. See tähendab, et matkaautoga saate kaasa kõik vajaliku oma mugavaks reisiks – alates kokkupandavast välimööblist, gaasigrillist kuni voodiriette ja voodipesu ning köögitarveteni välja. Ei ole ka vähetähts, et paljudel inimestel on kodus lemmikloom, keda ei oleks reisi

ajaks kuhugi jätta, kuid matkaautoga rännates on võimalik pere lemmik mugavalt kaasa võtta. Selleks on meil eraldi matkaautod, kuhu saab võtta kaasa ka pere lemmiklooma. Praegu ongi just õige aeg planeerida ja teha esimene tutvus matkaelamuga, kuna käimas on KEVADKAMPAANIA, mille kohta saab rohkem infot kodulehelt www.motorhome.ee.

Kellel on aga soov uus matkaauto osta, siis kõige parem on tulla Tabasallu Ranna tee 2 ja vaadata, mis on meil kohapeal olemas või kohe tehastest saabumas, kuna sõidukite tellimisajad on endiselt pikad. Samuti on hea võimalus uute matkaautode ja haagiselamute väljapanekuga tulla tutvuma meremessile, mis toimub juba sellel nädalavahetusel, 10.–12. märtsil Piritallu Eesti Näituste messikeskuses.

Malle Dapon

MOTORHOME.ee, www.motorhome.ee

VALLAVALITSEMINE

Valla segaolmejäätmete konteinerid võeti luubi alla

BRIGITA PERM

vallavalitsuse keskkonnaspetsialist

Harku vallavalitsus koostöös Ecomarketer OÜ-ga tegi segaolmejäätmete pistelise kohtvaatluse ehk PrügiBinGO pilootprojekti. Projekti eesmärk oli teha kindlaks jäätmete liigiti kogumise seis ja järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle. Selgus, et 95% vaadeldud segaolmejäätmete konteineritest sisaldas jäätmeid, mis sinna ei sobi.

Harku vallas tehti PrügiBinGO-t kokku viiel korral jaanuarist veebruarini. Käidi 406 lepingulise jäätmevaldaja aadressil ja vaadeldi 422 kogumismahuti sisu, sealjuures keskenduti segaolmejäätmetele. Ecomarketer tegi vaatlused graafikujärgsel veopäeval koos piirkonna jäätmevaldaja Eesti Keskkonnateenuse AS-iga. Juhuvallimisse sattunud konteinerid tühjendati eraldi autoga, konteineri sisu vaadati üle tühjenduse käigus, samuti pildistati, et hiljem analüüsida konteineri sisu. Projekti eesmärk on suurendada inimeste teadlikkust ja edendada jäätmete liigiti kogumist. PrügiBinGO-s on osalenud Lääne-Harju ja Saku vald ning Tallinn ja Tartu.

Valimisse sattunud jäätmevaldajaid nõustati ja teavitati PrügiBinGO mooduli kaudu automaatselt. Tulemuste järgi edastati märgu- või tunnustuskirjad, et edendada jäätmete liigiti kogumist ning parandada jäätmekäitumist või avaldada tunnustust eeskujuliku jäätmekäitumise eest.

Vaatluse tulemusel selgus, 95% konteinerites oli jäätmeid, mis sinna kuuluma ei peaks. 5% olid sellise sisuga, nagu need olema peaksid. Jäätmeliigiti olid tulemused järgmised:

- 89% sisaldasid plast- ja metallpakendeid, joogikartongi;
- 56% sisaldasid toidujäätmeid;
- 26% sisaldasid klaaspakendeid;
- 21% sisaldasid papp- ja paberpakendeid;
- elektroonikat (6%), ehitusjäätmeid (5%), vanapaberit (4%), ohtlikke jäätmeid (2%) ja biolagunevaid aiajäätmeid (1%).

Kõigi jäätmevaldajate vahel, kelle liigiti kogumises puudus ei tuvastatud, loositakse välja väikesed auhinna. Vallavalitsus võtab võitjatega ühendust.

Foto: Pixabay

Statistika

Harku valla elanikkonna statistika seisuga 1. märts 2023

Harku vallas muutub sel aastal liiklusohutumaks mitu kohta, rajatakse jalgrattateid ning lisandub fooriga reguleeritud ülekäigurada.

MEELIS TOOME

vallavalitsuse teedespetsialist

Teiste Tallinna ümbruse valdade seas on ka Harku valda hakatud nimetama "kuldse ringi" vallaks. Seda eelkõige põhjusega, et kuna vald asub Tallinnale väga lähedal ja ka looduslikult väga ilusas paigas, siis on paljud inimesed siia elama asunud.

Kokkuvõttes tähendab see tähelepanuväärselt kiiret rahvastiku kasvu. See omakorda on viinud selleni, et ka liiklustihedus on meie valda läbivatel riigiteedel ja ka valla teedel kindlates asukohtades märkimisväärselt kasvanud. Paraku on selletõttu ka liiklusõnnetuste arv kasvanud ja kahjuks oleme oma vallaga ka n-õ kuldse ringis ehk Harjumaa valdade esiossas inimkannatanuga juhtunud liiklusõnnetustes.

Kuidas vald saaks tekkinud olukorda parandada, on tõusnud lahendust vajavate ettevõtjate esiritta. Kuigi võib ju öelda, et peaaegjalikult on liiklusõnnetuste kasv seotud liiklustiheduse kasvuga, ei saa paraku vaid väita, et põhjus oleks ainult selles. Vaja on ka muuta olemasolevaid liikluslahendusi. Heites pilgu liiklusaladuse statistika muutustele, näiteks põhilistel valda läbivatel riigimaanteedel, on mõnel teelõigul kasv lausa ehmata.

Liiklusaladuse kasv 34%

Kuigi üldiselt kasvab liiklusaladus peamistel tuiskoonte teedel aastast keskmiselt 3–5%, siis Tiskret läbiva Tallinna–Rannamõisa–Kloogaranna maantee lõigu liiklusaladuse kasv on ühe aastaga muutunud lausa pea 34% (liiklusaladus 2021. a oli 19 495 autot ööpäe-

Uued liikluslahendused toovad Harku valda kergliiklusteid ja foori

Harku vald saab juurde mitu jalgrattateed. / Foto: Pixabay

vas ja 2020. a 12 897 autot ööpäevas).

Vald on pöördunud Tiskre kõige ohtlikumate kohtade, milleks on ringristmikud, asjus ka riigitee omaniku transpordiameti poole, palvega esimesel võimalusel leida seal lahendus kergliiklejate ohutuse tagamiseks turvaline teeületusvõimalus, kuna praegune teeületuskoht tekitab segadust nii kergliiklejatel kui ka autojuhtidel. Oleme pööranud transpordiameti tähelepanu ka kiirele vajadusele Murastes Kolmiku tänava ja Tallinna–Rannamõisa–Kloogaranna maantee ristmiku teeületuskoha fooristmikuks ehitamiseks. Kindlasti pöördume ka edaspidi riigiteede valdaja poole, kuna liiklusohutuse kohti ilmneb liiklusaladuse kasvades veel teisigi.

Tiskre piirkond on kindlasti ka kõige kiiremini arenev piirkond. Linnaplaneerijate sõnul on tegemist harukordse juhuga, kus rahvakeeli "Tiskre

põllu" täis ehitamisel võib sealne rahvaarv tõusta väiksema linna suuruseks, st peame seal teedevõrgu liiklusloogilisel ja ohutuks ehitamisel vägagi tähelepanelikult tegutsema.

Uued jalgratta- ja jalgteed

Liiklusohutuse suurendamiseks üheks tähtsamaks teguriks on kindlasti kergliiklusteede olemasolu ja neid ka vald igal aastal ehitab juurde. Veel 2022. aasta lõpus alustati kahe Harku valla jalgratta- ja jalgteede ehitusega.

Pikisilmi on oodatud Tiskre külas Liiva tee äärde jalgratta- ja jalgteede rajamist. Esimeses etapis ehitatakse valmis umbes kilomeetripikkune Tammiku ja Toome tee vaheline lõik, kuhu rajatakse ka tänavavalgustus. Töödega alustati eelmise aasta novembris ja praeguseks on paigaldatud vee- ja kanalisatsioonitoristik ning rajatud teelt vihmavee juhtimiseks sademevee kanalisatsioon.

Tänavavalgustuse ja katendite ehitus jääb kevadesse ja teelõik valmib selle aasta juuni lõpuks.

Järgmise, Tallinna–Rannamõisa–Kloogaranna mnt ja Tammiku tee vahelise Liiva tee lõigu projekteerimisega alustatakse samuti sel aastal.

Kindlasti parandab Liiva tee kergliiklustee ja tänavavalgustuse rajamine suurel määral ohutu liikumise võimalusi Tiskres.

Eelmise aasta novembris alustati ka Väana küla kergliiklustee teise etapi ehitusega. Kergliiklustee ühendab omavahel Väana küla keskuse ja Väanatammi teed ja liiklemine maantee ääres muutub selle võrra jälle ohutumaks.

Lisaks on projekteerimisel Tabasalus Ranna tee ja Kodu tänava vaheline kergliiklustee lõik ning Sõrve tee ääres puuduvate kergliiklusteede lõigud.

Suvel on koostöös transpordiametiga plaanis alustada kergliiklustee ehitust Tabasalus Ranna tee ja Kodu tn vahelises lõigus ja Suurupi külas Muna-kivi tee ääres.

Fooriga ülekäigurada

Sel aastal teeb transpordiamet Harku vallas liiklusohutumaks mitu kohta. Kõige oodatam on kindlasti uus fooriga reguleeritud ülekäigurada Tabasalus Nooruse tn ja Tallinna–Rannamõisa–Kloogaranna mnt ristmikul. Lisaks ehitatakse Kumna teele künnised ja bussipeatuste ootealad sealsetesse peatustesse "Kumna mõis". Bussiplatvormid ja -taskud ehitatakse ka Väana asuvasse "Tisleri talu" peatustesse.

Pidevalt parandab vald olemasolevaid piirkondlikke liikluskorraldusi, näiteks Alasniidu piirkonnas ning uuendatakse teekatendite märgistust.

Meie valla väarikaimas eas proua pidas 102. sünnipäeva

Harku valla kõige väarikamas eas elanik Almire Kuusemets sai 26. veebruaril 102-aastaseks. Kuigi 100. sünnipäeva pidas Almire veel oma kodus, siis seekord võttis ta õnnesoove vastu Keila hooldekodus. Kui temalt juubelinterviuus küsiti, kuidas peaks elama, et nii kaua vastu pidada, teatas: "Täitsa normaalselt. Mitte midagi muud siin pole."

Kuigi Almire enam hästi ei kuule ja nägemine on kehv, on ta rõõmsameelne ja tema käepigistus tugev.

Harku abivallavanem Vytautas Martinonis ja sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja Tiia Spitsõn õnnitlesid Almiret vallavalitsuse poolt tordi ja lillekimbuga. Soovime Almirele rohkelt tervist ja rõõmsat meelt! (HVT)

Almire Kuusemets oma 102. sünnipäeval. / Fotod: Tiia Spitsõn

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
* 14.00–18.00			* 9.00–12.30	

* Ametnike vastuvõtutajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega teenistujate telefoni ja e-kirja teel.

VÄLJAANDJA
Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901,
Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS

Tel 5556 5434, e-post vallaleht@harku.ee
Vastutav toimetaja Merike Pinn, tel 505 4894,
e-post merike.pinn@harku.ee
Küljendaja Nigul Treimann

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal neljapäeval. Harku Valla Teataja kanne toimub kahe tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetuse keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

REKLAAM JA MÜÜK

tel 5556 5434
e-post vallaleht@harku.ee

TRÜKK

AS Printall

Eesti Vabariik 105

23. veebruaril toimus Eesti 105. sünnipäevale pühendatud öömatk.

URVI NIGU

kultuurijuht, Muraste külaselts

Eesti vabariigi 105. aastapäev on nüüd juba mälestus. Südantsoojendav on meenutada meie armsa Eesti sünnipäevapidustusi ja Muraste külaseltsi korraldatud traditsioonilist öömatka Harku vallas, mis toimus juba kaheteistkümnendat korda. Sajad Harku valla elanikud olid tulnud koos perede ja lastega, palju oli külalisi nii lähedalt kui ka kaugelt. Tundsiime taas, et oleme uhke ja tugev rahvas, kes oskab olla tänulik meile kõige kallima – vabaduse – eest.

Matka alguspunkte oli kaks: pikem jalgsimatka algas Muraste kooli eest ning teine Rannamõisa kiriku juurest, kus kaitseliit korraldas piduliku rivituse ja asetaski Eesti vabaduse eest langenuile. Kõlasid kõned ja Eesti hümn Suurupi naiskoori Meretule esituses. Meeliulendav vaatepilt oli tõrvikute ja Eesti lippudega ehitatud pikk rongkäik, mis suundus peoplatsi poole. Kaks matka said kokku Tilgu teel ning koos suunduti Tilgu sadamasse, kus ootas suur lõke, naiskodukaitsede tublide naiste keedetud supp ja tee. Peoplatsil nauditati tulesõud ja Harku valla vahva rahvatantsu segarühma Pööreline esinemist. Osa saadi sütitavatest kõnedest. Sõna said Harku vallavanem Katrin Krause, riigikogu esimees Jüri Ratas ja Hardi Volmer.

Öömatk tõrvikute, lippude, isamaaliste laulude ja kuumaga supiga

Tilgu sadamas ootas matkajaid lõke. / Fotod: Muraste külaseltsil

Rahvatantsijad peoplatsil.

Vallavanem Katrin Krause sõnas oma kõnes: „Mul on hea meel, et 12 aasta eest Murastes alguse saanud matkast on kujunenud kaunis traditsioon, mis igal aastal aina rohkem inimesi kokku toob. Sellised ettevõtmised süvendavad meie ühtsustunnet ja koosolemise soovi.

Riigi alustala on tema inimesed – linnades, valdades, külades. Elujõulised külad hoiavad elu Eestimaal. Teeme oma riigile kingituse sellega, et tänavusel liikumisaastal pühendame rohkem aega tervise tugevdamisele. Teame ju kõik, et pärast jõukohast liikumist on meeleolu parem, väsimust vähem, energiat rohkem. Matkad värskes õhus annavad selleks võimaluse.”

Söödi kuumat suppi ja aeti juttu omakandi inimestega lõkke ääres, taustaks kõlasid isamaalised laulud, kohises meri ja kauguses särasid Tallinna tuled. See pidulik isamaaline üritus jääb meie meeltesse kauaks, eriti lastele, kes pika jalgsimatka vapralt vastu pidasid.

Täname kõiki esinejaid, kes ilusale õhtule meeleolu löid. Täname toetajaid, võõrustajaid ja abistajaid. Kohtumiseni järgmisel aastal, Eesti vabariigi 106. sünnipäeval.

VOLIKOGU ISTUNGILT:

22. VEEBRUARI ISTUNGI KOKKUVÕTE

22. veebruaril toimus Harku vallavolikogu istung Harku valla majas. Istungit juhatas volikogu esimees Mart Eensalu.

Istungil kiideti heaks Harju maakonna arengustrateegia 2040+ eelnõu. Harju maakonna arengustrateegia 2040+ on maakondlik kokkulepe eri tasandite institutsioonide vahel, mille sisu on avalike teenuste parem korraldamine, regionaalse koostööõhime suurendamine ja regionaalsetest vajadustest lähtuva arenguvajaduste info andmine riigile. Strateegia ülesehitus lähtub avaliku sektori peamisest ülesandest, mis on elanikele avalike teenuste korraldamine ja nende kättesaadavuse tagamine.

Otsustati kustutada Telia Eesti AS-i kasuks seatud hoonestusõigus Kallaste keskus 19 ja Kallaste keskus 20 kinnisasjadelt, mis asendatakse isikliku kasutusõigusega, et oleks võimalik realiseerida Tabasalu keskuse I etapi detailplaneering Kallaste 15 kohta.

Muudeti eralasteaia ja eralapsehoiu teenuse toetamise korda Harku vallas, mille olulisim muudatus seisneb Harku valla poolt maksitava toetusmäära suurendamises 80%-lt 100%-ni valitsuse kehtestatud palga kuutasu alammäärast. Muudatuse mõjul peaks lapsevanematel olema lihtsam ja soodsam kasutada eralasteasutuste osutatavat teenust.

Samuti muudeti Harku vallavolikogu alalise majanduskomisjoni koosseisu.

Ehituse ja planeeringute valdkonnas algatati üks ja võeti vastu üks detailplaneering.

Vääna külas algatatud Petsaku tee 20 ja Petsaku põik 2 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu eesmärk on varem kehtestatud Vahi külas Otsa maaüksuse detailplaneeringu ümberplaneerimine Petsaku tee 20 ja Petsaku põik 2 maaüksuste kohta sooviga muuta maaüksuste vahelist piiri rajatud tehnovõrkude ja piirdeaia järgi ning täpsustada Petsaku tee 20 maaüksuse hoonestusala ja ehitusõigust. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärk juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamise lahendamise.

Vääna-Jõesuu külas vastu võetud Oblika tee 15 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringuga planeeritakse varem Tänavaoitsa I ja Tänavaoitsa III maaüksuste detailplaneeringuga kehtestatud Oblika tee 15 maaüksus ümber suurendades hoonestusala ja ehitisealust pinda ning täpsustatakse ehitusõigust.

Istungil anti ka vallavalitsuse ülevaade volikogu istungite vahelisel ajal toimunud.

Leidlikkusel pole piire! Vastlapäeva pikima liu tegemiseks kasutasid Tabasalu kooli õpilased seekord ka tõukeratast. Uude kõrval olid aga endiselt au sees traditsioonilised vastlapäevakombed. Suures supipajas valmistatud hernesupp maitses imehästi ja vastlakuklid sulasid suus. Aitäh kokkadele! / Foto: Tabasalu kooli FB

Liikumisaasta kutsub märtsis koolis ja töökohal rohkem liikuma

Märtsis on liikumisaasta fookuses liikumine töökohal ja koolis, kui kooliperesid ja töökollektiive kutsutakse üles vähendama istumisaega.

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus ja Eesti firmaspordi liit kutsuvad töökollektiive katsetama märtsis igal nädalal uusi võimalusi istumisaaja vähendamiseks. Nii on 6.–10. märtsiks planeeritud (trepi)kõnninädal, 13.–17. märtsiks seisunädal ja 20.–24. märtsil toimub liikumispauside nädal.

Kõik koolid, klassid, õpetajad, koolijuhid ja õpilased on oodatud liituma 6. märtsist 22. maini toimuva väljakutsega „Vunki juurde!“. Väljakutses osalemiseks tuleb teha 30-sekundiline videojäädvustus koolipere liikumispausist või mistahes muust liikumistegevusest, mis koolipäeva kestel rõõmu pakub, ning jagama seda teistega sotsiaalmeedia vahendusel. Kõikide väljakutsest osa võtnud kooliperede vahel loositakse välja põnevaid liikuma panevaid auhindu.

Osalemise tingimused ja rohkem infot leiab liikumisaasta.ee lehel.

Jaga oma lugu!

Head Harku valla elanikud, jagage oma liikumislugu ja andke soovitusi, kuhu sportima ja liikuma minna. Ootame nii fotosid kui ka tekste e-posti aadressile vallaleht@harku.ee.

Iseseisvuspäeva koidikul lipuplatsil

Eesti vabariigi 105. sünnipäev 24. veebruari varahommikul algas väerika ja meeldeajava pidulikkusega Harku valla juures lipuplatsil.

Kohal olid vallaelanikud, vabatahtlikud riigikaitsejad, Harku valla vabatahtlikud päästjad ja mitmed teised organisatsioonid. Meeleolu löid koorid, rahvatantsijad, orkester. Eesti hümn saatel heisati sinimustvalge trikoloor.

Tseremonial pidasid kõne vallavanem Katrin Krause ja vallavolikogu esimees Mart Eensalu. (HVT)

Eesti sünnipäev meeleoluka kontserdiga

Harku valla pensionärid tähistasid Eesti 105. sünnipäeva meeleoluka kontserdiga. Esinesid meie oma valla noored muusikud, esitati nii Raimond Valgre, René Eespere kui ka teiste Eesti heliloojate lugusid. Ja kui puhkpilliorkester mängis „Jää vabaks, Eesti meri ...“, läksid paljudel silmad märjaks. Suur tänu esinejatele! (HVT)

LÜHIUUDISED

Algas suvise aialinnupäeviku hooaeg

Eesti ornitoloogiaühing kutsub loodushuvilisi kirja panema oma aias märgatud ja pesitsevaid linde. Suvise aialinnupäeviku pidamine kestab märtsist oktoobri alguseni.

Suvise aialinnupäeviku pidamine on suurepärase viisi koduümbruse elurikkuse avastamiseks ja seda saab pidada igaüks, kel vaatlusalaks sobiv aed või õueala linnas või maal. Lehel www.eoy.ee/aed tuleb luua personaalne päevik, kuhu saab 1. märtsist 1. oktoobri kirja panna kõik vaatlusalal märgatud ja pesitsevad linnud.

Suvise aialinnupäeviku koordinaatori Art Villem Adojaani sõnul on tänavuse külma ja lumerohke talve tõttu meil tavapärasest vähem kuldnokki ja muustrastaid talvitas ning ka esimesi lõunast tulevaid rändlinde on kohatud vaid üksikuid. "Niipea kui soojem ilm meieni jõuab ja püsima jääb, tulevad tagasi esimesed rändlinnud. Seni saab vaadelda külma trotsivaid aialinde toidumajas ja kuulata pimedas saabudes kodukakku," lohutab ta päevikupidajaid.

Suvine aialinnupäevik on 2014. aastal alguse saanud Eesti ornitoloogiaühingu harrastusteaduse algatus ja linnuseire projekt, mille eesmärk on jälgida meie aedades pesitsevate linnuliikide käekäiku. Eelmisel aastal pidas aialinnupäevikut 619 vaatlejat 357 aia kohta.

Projekti toetab keskkonnainvesteeringute keskus. (Eesti ornitoloogiaühing)

Suvise aialinnuvaatluse käigus saab tundma õppida oma aia elurikkust. / Foto: Pixabay

Töötukassa korraldab värbamispäeva

Keila-Paldiski värbamispäev toimub 12. aprillil kell 11–14 Keila kultuurikeskuses Keskväljak 12.

Kohapeal pakub tööd ligikaudu 30 ettevõtet. Töötajad saavad ettevõtetega otse suhelda ja sobivuse korral kokku leppida töövõetluse. Kohal on EURES nõustaja ja tööinspektsioon.

Oodatud on igas vanuses töötajad. Osalemine tasuta. Rohkem infot tel 5883 4021, Riina Vesso riina.vesso@tootukassa.ee.

Ootame teid ka virtuaalsele töö- ja karjäärimessile 11.–14. aprillini aadressil toomess.ee.

Korraldab Eesti töötukassa. (Eesti töötukassa)

KAMMERKOOR
Tabasalu

Tule laulma!

MEIE SÖBRALIK KOLLEKTIIV VÕTAB VASTU LAULJAIID

TULE LISA OMA HÄÄL EESTI RAHVAKULTUURI!

Ootame sind!
teisipäeviti 18.30-20.45

ainsalu@gmail.com
tel 5635 7899

Liikumisaastat ja Eesti vabariigi sünnipäeva tähistati Sõrve loodava kaitseala loodusretkega 26. veebruaril.

HEINART PUHKIM
retkejuht

Liikumisaasta on meie kandi rahvale nagu rusikas silmaauku. Meile meeldib liikuda! Raskuste kiuste teeme uusi kohaliku tähtsusega kergliiklusteid. Vaidleme kirklikult, miks minu majale nii lähedale, kas lubada sinna rajalõhkujaid mootorsõidukeid, reguleerida liikumist tõkkepuude või maakividega või jätta ainult jalakäijatele ja rattasõitjatele. Kui vaieldakse, on järelikult tähtis ja pole kahtlust, et leitakse optimaalsed lahendused. Loodame algaval hooajal jätkata uute kergliikluste ehitamise, matkaradade korrastamise ja infoviitade paigaldamisega.

Hundi ja ilvese jäljed

Liikumisaastat ja Eesti vabariigi sünnipäeva tähistav Sõrve loodava kaitseala loodusretk oli rahvarohke. See ei olnud tühipaljas metsas kolamine, vaid mõtestatud ja sihikindel liikumine. Sadakond vallakodanikke tahtsid oma silmaga näha, kuidas loodav Sõrve looduskaitseala päriselt välja näeb. Osalejaid oli oodatust üle kahe korra rohkem. Ei piiranud korraldajad ka registreerimist. Kuna oli võimalik, jagasime looduses liikujad kahte rühma, sest profijutt pidi olema kõigile osavõtjatele kuuldav. Kohalikud loodusemehed Val Rajasaar ja Uudo Timm ning nende selgitused tegid Sõrve-Vääna-Vatsla metsamassiivis liikumise nauditavaks. Vajalik ju teada siilide, sitikate, sinilindude jt hingeelu ja elutsemistavasisid. Mõlemad asjatundjad kinnitasid, et nägime metsas hundi jälgi. Arvati, et läbikäigul ja otseselt pesakonda seal metsas ei ole. Matkaradade kaardistamisel nägin hulgaliselt ilvesejälgi. Retkelistega mitte, sest tuisune öö oli jäljed

*Selle mõtte sõnastas prantsuse filosoof, matemaatik ja füüsik Blaise Pascal (1623–1662).

Inimloomuse olemus on liikumine!*

Peaegu hanerivis Tammi teel. / Fotod: Väino Reintamm ja Richard Viidalepp

Retkelised metsas. Loodusmees ja -fotograaf Val Rajasaar räägib metsast ja puust.

lumme peitnud. Metskitse, metssea, põdra, näriliste jt jäljed lumel on seakandis igapäevane nähtus. Veendusime oma silmaga, et moodustatav looduskaitseala on ilus kaeda, liigirohke ja väärir kaitstmist.

Metsaskäik lahutab meelt

Sõiduaudode ja rahva rohkusest tingitud logistikaprobleemid tekitasid metsateede kõrgete lumevallide vahel liigeldes ja parkimisel ehk mõningaid probleeme, aga üldiselt saime retkega hakkama ja rahvale meeldis.

Osaleja Eve: "Ma teadsin, et siinkandis on metsa, aga esimest korda olen kohal. Ei teadnud, kust juurde tulla ja

õieti metsa sisse minna. Imeilusad metsasihid ja isegi põlis-tammesid on. Kindlasti tuleme tuttavatega veel. Üks ilus valla tõmbekoht jälle juures."

Osaleja Priit, suure naaberomavalitsuse piirilt: "Olen otsinud uusi pikema metsajooksu ringi võimalusi. Nüüd siin siis kohe mitu juures. Tammi teelt Vatsla teele minekuks on suisa aasta ringi läbitav korralik metsasiht. Võimas! Meeldis samuti vallaelanike vahetu ja sõbralik suhtlemine. Sotsiaalmeediast paistab, et siiakanti on elama asunud mingid eriti kiuslikud inimesed. Metsaskäijate pealt see küll ei paistnud. Kaaskodanikud, minge metsa! Lahutab meelt ja on muidu tore."

Pilk paekivikarjäärile

Praegu töötavat Harku karjääri vanemat osa ehk Paldiski maantee ja Harku aleviku suunal väljaarendatud paekivikilustiku tootmist ja tootmise lõpetamise teemat tutvustas meile karjääri töötaja Aljona Bukaty. Neil on kaevandus- ja kasutusluba 2049. aastani ja selleks ajaks peab kaevanduse ala olema korrastatud. Praegu on juba osa vanemast alast pinnasega täidetud ja töö jätkub. Keskmisele osale kavandatakse tehisveekogu rajamist jne. Karjääri uuemate ehk Harku-Tabasalu teega piirnevat ala haldab ja toodab killustikku osahing Balti Kivi, millel on kaevandusluba kuni 2032. aastani.

Kordusretk tulekul

Sõrve kaitseala ja Põlma oja metsapikniku paika läheme eeldatavasti kordusretkele 23. aprillil. Liikumisaasta jüripäeva kõnnu kutse on õhus! Puudel mahlad juba liikumas ja varsti kollase liblika aegki!

Kõigil osalejatel sai kõht täis.

SELTSKONNATANTSU ÕPE REVALIA TANTSUKOOLIS

„Tantsud Tähtedega“ saate kohtuniku Helen Klandorf'i juhendamisel

ALGAJATE KURSUS MURASTE KOOLIS

21.märts-16.mai 2023
kell 18.30-19.45
(8 teisipäeva õhtut)

KURSUSE TASU: 120 €/inimene

tkrevalia@tkrevalia.ee • 510 9493 • www.tkrevalia.ee

RAVIMEID VÕTTES KONTROLLI KOLM KORDA!

Õige ravim?

Õige kogus?

Tagasi õiges kohas?

16662

Eesti politsei taasloodi 1. märtsil 1991. aastal, viis kuud varem Eesti riigi taasiseseisvumisest. Sellele tähelepanuväärsele päevale eelnes aga mitmeid olulisi sündmusi, millest siinkohal võiks ära tuua mõned.

ULVI PÖLLU

vallavalitsuse konsultant

Senine Moskva alluvuses olnud siseministeerium allutati Eesti võimudele 1. augustil 1990. Eesti vabariigi ülemnõukogu võttis 20. septembril vastu politseiseaduse, millega algas miilitsastruktuuri likvideerimine ja politsei taasloomine. See ei tähendanud pelgalt nimemuutust või automaatset töösuhte jätkamist. Miilits lõpetas ja politseiteenistusse ei võetud kaugeltki kõiki tööle.

Meie vallas elab mitmeid endisi, aga ka praegusi politseijuhte. Seekordne vestlus leiab aset endise eriteenistuse ja hilisema julgestuspolitsei pikaage juhi Ivar Pritsiiga, kes samuti Harku vallaga lähedalt seotud.

Alustuseks küsingi, mida tähendab sinu kui endise politsei juhi jaoks 1. märts?

Teenides politseis, oli oluliseks päevaks 12. november – 1918. aastal loodud Eesti politsei sünnipäev. Tähtpäev, mis tänaseks on vajunud unustusehõlma.

2010. aastal politseist lahkudes, on politsei taasloomise aastapäev jäänud selleks oluliseks päevaks, et tulla kokku ja algusaegsid meenutada.

Räägi palun, kui palju varem te ettevalmistustöödega pihtsaite hakata.

1991. aastal olin tööl Võrus rajooni täitevkomitee siseasjade osakonna autoinspeksiioonis. Ettevalmistused tehti ikka pealinnas. Kui midagi meenus, siis ehk see, et värvisime kahe eravärvides – üks tumesinine ja teine tumepruun – operatiivauto ukseid valgeks, et oleks juba politsei moodi. Eesti keel ja eesti meel olid Võrus kogu aeg olemas.

Millised olid sinu peamised ülesanded politsei taasloomisel?

Minu teenistus Eesti politseis algas 1. märtsil 1991 Tallinnas riikliku politseiameti eriteenistuses. Eriteenistuse ülesandeks oli ülemnõukogu esimehe ja peaministri iuhkaitse, riigi ametlike külalistekaitse ja eskort ning valitsuse poolt määratud objektide valve. Seda objektide valvet korraldas eriteenistuse juures asuv üksik politseipataljon, mille komandöriks mind oli määratud.

See u 120-meheline üksus valvas riiklikult tähtsaid objekte nagu Toompea loss, Kadrioru loss, Keila-Joa residentsid, valitsuse autobaasid. Meil oli Toompea lossis oma ööpäevaringne korrapidamisteenistus koos patrullautoga, mis vajadusel reageeris. Samas asus ka

Eesti politsei taasloomine

Aprill 1992. Ivar Pritsi Rootsi kuningapaari Eesti visiidi ajal. / Fotod: erakogu

kogu eriteenistuse relvaarsenal. Alguses tähendas valvamine peamiselt hoonetesse sissepääsukontrolli ja õist valvet. Hiljem lisandus sellele keskne objektide videovalve ja häiretele reageerivad patrullid.

Minu kui valvõksuse juhi ülesanne oli tagada distsipliin ja tööülesannete täitmine. Kontroll, kontroll ja veel kord kontroll. Ajad olid sellised.

Politsei loodi tingimustes, kui Eesti riigi iseseisvus ei olnud veel taastatud. Millised olid peamised raskused võrvoimu tingimustes taastada ühte riigi peamist korrakaitseorganisatsiooni?

“Kontroll, kontroll ja veel kord kontroll. Ajad olid sellised.”

Nii endine miilits kui ka loodud Eesti politsei olid selge käsuliini ja alluvusstruktuuriga organisatsioonid. See ei tähendanud aga seda, et 1991. aasta 28. veebruari õhtul anti teada, et homsest olete kõik politseinikud ja jätkate teenistust. Kaugel sellest. Keda valiti ja mille alusel, ei oska mina öelda, aga kõik ei tulnud ja kõik ei saanud politseisse.

Nn täitevtasandil peitusid tegelikud raskused aga igapäevases toimetulekus – relvad, sidevahendid, erivahendid, kuulivestid, sõidukid, töö-

riietus ja loomulikult eelarve. Esimene viis aastat oli väga keeruline.

Omamoodi “kasvuraskused” olid ka sagedased struktuurimuudatused – 1990 siseministeeriumi eriteenistus, 1991 riikliku politseiameti eriteenistus, 1992 Eesti vabariigi eriteenistus, 1993 politseiameti julgestusteenistus. Tööülesandeid lisati ja lõigati ning töötajate arv varieerus sajast viiesajani.

1991 kuni 1995 oli ametis kuus siseministrit ja viis politseipeadirektorit ning ka see esitas omamoodi väljakutseid. Edaspidi hakkas riik tasapisi toimima nii, nagu me seda endale täna ette kujutame.

Sul oli aastaid kanda väga vastutusrikas roll politseis, sest vastutasid mitte ainult Eesti riigi võtmeisikute, vaid ka riigipeade ja teiste tähtsate isikute turvalisuse eest, kes meie riiki külastasid. Kas esialgu oli raske oma sõna maksmata panna või aktsepteerisid teiste riikide analoogsed teenistused teid kohe?

Selle töö üldine reegel on, et vastutab vastuvõtja riik. Aga loomulikult, kui 1991. aasta sügisel külastas Tallinna toonane USA riigisekretär James Baker, siis ei jätnud jänkid midagi juhuse hooleks. Samamoodi oli 1992. aastal, kui Tallinnasse tegi visiidi USA asepresident Dan Quayle – secret service'i agendid olid kohal kaks nädalat varem. Tagantjärele võib öelda, et see oli üks parimaid koolitusi üldse. Ja praktikast esimestel aastatel jätkus – viis-kuus riigivisiiti, st kõige kõrgema taseme tur-

Märts 1995. USA asepresident Al Gore'i visiidi ajal Tallinnas.

August 1993. Esiplaanil Paavst Johannes Paulus II ja Ivar Pritsi paavsti visiidi ajal Tallinnas.

valisusmeetmetega oli toona tavaline.

Räägi veidi lähemalt sellest tööst.

Sellel tööl on palju eri tahke ja tasandeid ning nende kirjeldamine nõuaks pikemat arutlust. Minu kreedo oli, et kui meist ei räägita ega kirjutata (meedias), siis oleme oma tööd teinud hästi. Enamasti see õnnestus. Ja kõrvaltvaatajana tundub, et see on ka täna nii.

Nüüd, 32 aastat hiljem, vaadates tagasi kõigile neile aastatele, siis millise üldise hinnangu annad politseile?

Kas me sellist Eesti politseid tahtsime? Aus vastus on, et sellisest politseist ei osanud isegi mitte unistada. Politsei on suutnud ajaga kaasas käia. Keerulistel aegadel on politseile pandud ülesandeid, mis on teistele käinud üle jõu. Valmisolek selliseid ülesandeid võtta ja nendega hakkama saada näitab, et politsei on tugev organisatsioon. Ja loomulikult oma nõrkuste ja vigadega nagu iga teinegi, nagu me kõik.

Hetkel töötad Eesti kohtuekspertiisi instituudi direktorina. Ka see töö on lähedalt politseiga seotud. Tore oleks ka sinu praegusest tööst veidi aimu saada.

2010. aastal asusin tööle Eesti kohtuekspertiisi instituuti asedirektorina. Mul oli õnn alustada vast valminud uues majas Tervise tänaval. Kui kümme aastat lühidalt kokku võtta, siis olin ressursijagaja ja valdkondade tasakaalustaja. Oli ju EKEI 2008. aastal loodud politsei kohtuekspertiisi ja

kriminalistika keskuse ja Eesti kohtuarstliku ekspertiisibüroo liitmisel ning ühtesulandamine vajab kergelt suunamist.

“Minu kreedo oli, et kui meist ei räägita ega kirjutata (meedias), siis oleme oma tööd teinud hästi. Enamasti see õnnestus.”

2020. aasta sügisest olen EKEI juhi kohal ning eks see on nagu iga teinegi direktori töö. Kohtuekspertiisi instituut on Eestis ainuke uurimisasutuste, st politseile ja prokuratuurile, ekspertiisiteenust pakkuv asutus. See esitab teatud väljakutseid: olla võimeline tegema väga erinevaid ekspertiisi sõltumata tellimuse mahust, tegema ekspertiisi kvaliteetselt ja kõrgel teaduslikul tasemel ning teha need valmis mõistliku aja jooksul ehk kiiresti. EKEI-s töötab 80 väga tublit ja kogunud eksperti – nende keskmine töökogemus on 17 aastat. Lisaks ekspertidele on olulised ka töövahendid ja seadmed. EKEI-s on 73 ekspertiisitegevuses kasutatavat seadet, aparati ja tarkvara soetusmaksumusega 7,2 miljonit eurot.

EKEI ekspertiisitegevus on korraldatud kahe rahvusva-

helise standardi ISO 17025 (kriminalistikaekspertiisid) ja ISO 17020 (kohtuarstlikud ekspertiisid) nõuete kohaselt. Nende nõuete täitmist kontrollitakse väliste hindajate poolt kaks korda aastas, mille tulemusena väljastatakse akrediteerimistunnistus(ed).

Lisaks Eesti akrediteerimiskeskuse hindamistele kontrollivad EKEI eksperdid oma teadmisi ja oskusi ise, osaledes rahvusvahelistest võrdluskatsetes ja pädevustestides, mida on eri ekspertiisiliikides aastas umbes 35–40. Tulemused on olnud alati head või väga head ning kinnitavad EKEI ekspertide pädevust ja ekspertiisitulemuste head taset.

Ekspertiisitegemise kõrval on eksperdid kaasatud ka oma eriala teadus- ja arendustegevusse. Eelmisel aastal alustasime uuringutega, mis võimaldaksid kasutada DNA sugulusandmebaase kuritegude lahendamiseks ja isikute tuvastamiseks. Lisaks uurisime, kas ja kui, siis millised on DNA analüüsi võimalused isiku kaugema suguluse, päritolu ja välistunnuste määramiseks. Esialgsed tulemused on paljulubavad ning nende suundadega jätkame ka 2023. aastal.

Kohtumeditiini valdkonnas oli eesmärgiks selgitada välja erisused surma põhjuse tuvastamisel tavalahangu ja radioloogilise ehk digilahangu vahel. Sellel uuringul on konkreetne väljund, sest 2023. aastal rakenduvad seadusemuudatused võimaldavad teatud juhtudel valida tavalahangu asemel välisvaatluse ja digilahangu. Kohtuarstide teine uurimissuund on surmaaja määramine radioloogiliste uuringutega. See on pikem protsess ning jätkub ka 2023. aastal.

Kolmas uurimisvaldkond on reoveeuuringud. Toksioloogivaldkonna uuringu(te) eesmärgik on välja selgitada narkootikumide jääkide esinemine eri linnade heitvees. 2022. aastal võeti proove kord kvartalis Tallinnast, Kohtla-Järvelt, Pärnust, Viljandist ja Võrust. Ainetest määrati amfetamiini, metamfetamiini, kokaïni, MDMA-d ja metadoodni, lisaks kahel korral aastas ka kanepit. Proovid võttis Eesti keskkonnauuringute keskus ja EKEI analüüsis tulemusi.

Kõike seda tehakse selle nimel, et eksperdid oleks pädevamad ning ekspertiisitulemused usaldusväärsed.

Ja minu ülesanne on tagada, et see kõik nii jätkub.

Alustasime politsei taasloomisega, lõpetame siis oma vestluse samuti mõtetega politseist. Mida soovid praegusele Eesti politseile?

Soovin Eesti politseile edu. Ja tänan neid.

Tänane politseitöö on raske ja see kulutab selle tegijat. Soovin kõikidele politseinikele ja politseijuhtidele head tervist, meelerahu ja tasakaalukust. Teid usaldatakse ja teie peale loodetakse.

Elagu Eesti politsei!
Elagu Eesti!

Tabasalu jooks toimub taas

TABASALU TRIATLONIKLUBI

XXIX Tabasalu jooks ja Harku valla sportlik perepäev on pühapäeval, 30. aprillil Rannamõisa lasteaias ning Tabasalu looduspargis ja selle lähikümb- ruses. Korraldab Tabasalu triatloniklubi.

Eelregistreerimine <https://my.raceresult.com/234799/registration> kuni 28. aprillini kl 23.55.

Kohapeal registreerimine, ümberregistreerimine ja stardimaterjalide väljastamine võistluskeskuses, Rannamõisa lasteaias parklas ajakavas märgitud aegadel. Kõikidele distantsidele väljastatakse stardimaterjale kuni 30 minutit enne starti.

Info tel 5695 1593 (Tiina) ja 5669 8670 (Lembit).

Ajakava

Stardimaterjalide väljastamine kl 10. Stardid kl 11.30–12.30. Kokku võisteldakse 17 vanuseklassis alates lastest, kelle sünniaasta on 2010 ja lõpetades 70+ vanuseklassiga.

Kl 11.30 antakse start C-, D- ja E-vanuseklassi lastele ehk lastele, kelle sünniaasta on 2010–2015. Kl 12 on start lastele, kelle sünniaasta on 2016 ja hiljem. Kl 12.30 on start noortele ja täiskasvanutele, kes on sündinud 2009 ja varem. Autasustamine kl 14.

Vanuseklassid ja distants: lapsed (s 2010–2015) – 1300 m jooks; lapsed (s 2016 ja hiljem) – 200 m jooks; noored ja täiskasvanud (s 2009 ja varem) – 4800 m jooks.

Stardimaksud: lapsed (s 2010–2015) – eelregistreerunuil 5, kohapeal 10 eurot; lapsed (s 2016 ja hiljem) – eelregistreerunuil 1, kohapeal 5 eurot; noored ja täiskasvanud (s 2009 ja varem) – eelregistreerunuil 10, kohapeal 25 eurot.

Stardimaksu tasumine Tabasalu triatloniklubi kontole EE761010220003518013, makse selgitus: JOOKS ja perekonnanimi (või -nimed).

Samuti peetakse perevõistlust. Perevõistlusel osalevad ema, isa ja lapsed koguvad oma vanuseklassis saavutatud kohtade eest punkte, pere arvestuses punktid liidetakse. Oma vanuseklassis saavutatud I koht annab 50 punkti, II koht 40 punkti, III koht 35 punkti, IV koht 32 punkti, V koht 30 punkti, VI koht 29 punkti jne, iga järgnev koht 1 punkti vähem. Pere arvestuses tulemuse saamiseks peab osalema vähemalt kaks pereliiget.

Autasustatakse igas vanuseklassis kolme paremat poissi ja tüdrukut, meest ja naist. Perevõistluses autasustatakse kuut suurema punktisumma kogunud perekonda.

Rohkem infot tel 5695 1593 (Tiina).

Meie oma Harku valla inimesed on loonud lihtsa ja kiire mälestuste salvestamise süsteemi – fotoraamatute platvormi PrintMeEasy.com.

KADRI KARJATSE

www.printmeeasy.com

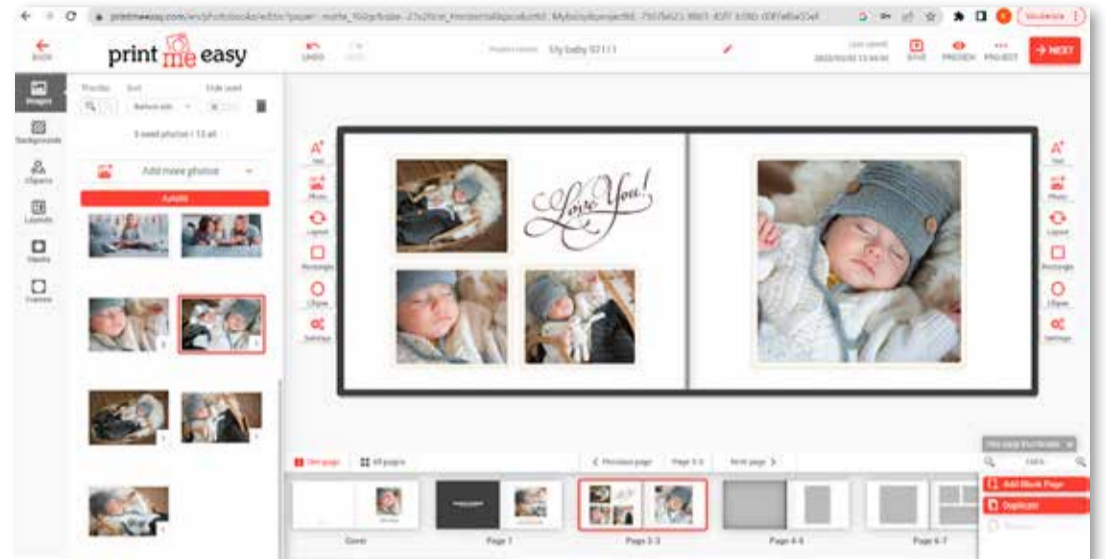
Meie meeldib pildistada meeldejäädvaid hetki. Selleks oleme endale soetanud hea kaamera või telefoni. Tihti korrigeerime fotosid, kasutame filtreid, et ülesvõtted veelgi paremaks muuta... ja siis unustame need telefoni, pilve või arvutisügavusse. Vahel tahaks fotosid jagada lähedaste või sõpradega, kuid siis ei leia neid nutiseadmetest üles. Telefoni kaotades võime jääda mälestustest aga ilma. Fotode printimine on aeganõudev ja tüütu. Kas tuleb tuttav ette?

Neile, kes soovivad mälestusi käegakatsutaval kujul säilitada, on huvitav lahendus fotoalbumi loomine. Ja põhjusega – albumit on mugav külastele näidata ja see on suurepärase võimaluse säilitada fotod tulevastele põlvetele. Seadmete edenedes on aga muutunud suundumus – mitte ainult traditsioonilised fotoalbumid kleebitud fotodega, vaid on palju mugavam ja soodsam lahendus – kõvakaanelised liimköidetud fotoraamatud.

Fotoraamat kogub maailmas populaarsust, sest on lihtne, isikupärane, kvaliteetne ja kestab aastasadu.

Fotoraamatu võib koostada igaüks oma äranägemise järgi – pere aastaraamatuna, lapse esimesest eluaastast, sünnipäevast, reisist või muust huvitavast sündmusest või seiklusest. Samuti on fotoraamatu koostamine põnev tegevus, mille tulemusena valmib meistriteos, mida on

Uues veebikeskkonnas lood fotoraamatu vaid minutitega

Fotoalbumi loomine on põnev ja loominguline. / Foto: kuvatõmmis

Fotoraamatut sirvimas. / Foto: erakogu

mõnus isekeskis sirvida või lähedastele kinkida.

Et fotoraamatute koostamine oleks võimalikult lihtne ja kiire, tuleb appi meie endi, Harku valla inimeste loodud mälestuste salvestamise süs-

teem – fotoraamatute platvorm PrintMeEasy.com. Tänu sellele võib igaüks luua ainulaadse ja personaalse fotoraamatu:

- valikus kõva- või pehme-kaaneline fotoraamat;
- köitmistüüp – spiraal- või liimköide;
- paberi tüüp – matt või läikiv;
- disain – eri šabloonid, filtriid, raamitüübid, taustapildid;
- teksti redigeerimisvõimalused.

Fotoraamatu koostamiseks vali fotod oma nutiseadmetest või arvutist, laadi need PrintMeEasy keskkonda, koosta fotoraamat soovikohaselt, va-

jaduse korral lisa tekst. Kontrolli, et kõik oluline sai raamatusse ja esita tellimus. Ja peagi on fotoraamat käes!

Peale fotoraamatu hea välimuse on tähtis ka selle vastupidavus ja kasutusiga.

Seetõttu kasutatakse trükkimisel kõrgtehnoloogilist ja iga fotoraamat läbib detailse kvaliteedikontrolli.

Loomisrõõmu suurendavad kaunis kinkepakend, erisoodustused ja boonused.

Sinu fotod räägivad sinu lugu. PrintMeEasy fotoraamatud aitavad sul oma lugu jutustada!

Tegus Harkulane
on uus rubriik, kus harkulased saavad sõna oma teenuste ja toodete tutvustamiseks.

Lisainfo: Kadri Karjatse, tel 520 0330 ja printmeeasy.com

KINODES 3. MÄRTSIST

Mait Malmsten Timotheus Sammul
Mart Kivastiku filmis

Taevatrepp

17. märts
kell 19.00
Muraste kinopunkt (Lee tee 9)

Teatripäev Murastes

30. märts
kell 19.00

Muraste kooli aatrium
(Lee tee 9)

MASK MAHA

- kohtumine tuntud näitlejaga armastatud näitleja Anne Veesaar räägib näitleja tööst ja vastab publiku küsimustele
- improteatri töötuba juhendavad: Tarvo Krali & Maarius Pärn

publiku märksõnadest inspireeritult hakkavad laval sündima põnevad stseenid, lõbusad sketsid, kaasahaaravad lülid ja vaimukad karakterid.

Kes soovib lööb etenduses kaasa!

Osaluspanus: 5,00 eur

MURASTE NIMETU
NÄITEMÄNGUSELTSKOND

ESIETENDUS

24. märts
kell 19
MURASTE, LEE TEE 9

Lavastaja Anne Veesaar

Kaunitar ja koletis

MURASTE KOOL, AVATUD KOHVIK
PÄÄK LÕBIST, KULDMÜNTI

MOTORHOME.ee
MATKAAUTODE MÜÜK JA RENT

UUED, 2023. A
MUDELID ON KOHAL

**FRANKIA, KABE,
MOBILVETTA, McLOUIS, ROLLER TEAM
MATKAAUTODE AMETLIK MAALETOOJA**

**RENDIKS 4- KUNI 7- KOHALISED UUED JA
TÄISVARUSTUSES MATKAAUTOD
KEVADINE SOODUSPAKKUMINE KUNI -20%**

Ranna tee 2, Tabasalu
5740 5480 5890 9110
WWW.MOTORHOME.EE

**ELUPUUDE
ETTETELLIMISEL SOODUSHINNAD
KUNI MÄRTSI LÕPUNI!**

'Brabant':
80-100 cm. Hind: 6,40 €/tk
100-120 cm. Hind: 8,80 €/tk
120-140 cm. Hind: 16,80 €/tk
140-160 cm. Hind: 21,60 €/tk
160-180 cm. Hind: 31,20 €/tk
180-200 cm. Hind: 39,20 €/tk

'Smaragd':
80-100 cm. Hind: 9,60 €/tk
100-120 cm. Hind: 13,6 €/tk
120-140 cm. Hind: 20,80 €/tk
140-160 cm. Hind: 32,80 €/tk
200-220 cm. Hind: 68,00 €/tk

*Ette tellides vajalik ettemaks.
Taimed saab kätte alates aprilli teisest nädalast.

Asume Väana külas Endla tee 3
Tel: 5669 5577
Tellimused saata: info@vaanapuukool.ee
www.vaanapuukool.ee

Ära maga maha!

**Aprillis saad
SOODUSTUSE!**

ÕIGEAEGNE KATUSEHOOLDUS
PIKENDAB KATUSE ELUIGA

MEIE PAKUME:

HATUSE JA TÄNAVAHILI SURVEPESU
HOOS HEEMILISE TÖÖTLEMISEGA

AIA JA TERRASSI PÄIGALDUS

KATUSEPESU
HOOLDUS
GRUPP

TEL: 58018585

**OOTAME SIND HARKU
VALLAVALITSUSEGA LIITUMA,
SOTSIAALHOOLEKANDE-
SPETSIALIST**

Tööpakkumise info on
Harku valla kodulehel
www.harku.ee/toopakumised

Ootame sinu CV-d ja motivatsioonikirjahiljemalt
12. märtsiks CV-Online vahendusel või e-aadressil
personal@harku.ee.

Lisainfo: sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja
Tiia Spitsõn (tel 5332 7907, tiia.spitsõn@harku.ee)

**SOOVID MÜÜA
KINNISVARA?**

1000
KINNISVARA-
TEHINGUT

ELERI SOONSEIN
+372 52 77 354
eleri@domare.ee

DOMARE
KINNISVARA

1Partner
Meie müüme!

Ville Värk
513 2422

1PARTNER.EE

USALDA KOGEMUST

Rahulolevad kliendid
on minu südameasi.

KETLIN JUNDAS
Kutseline maakler

5628 9389
ketlin.jundas@uusmaa.ee

UUSMAA | Maakri

 TEATED:

■ Aastaringne fekaalivedu.
OÜ Norringsen, tel 5662 1300.

■ Võsalõikus, raietööd mootor-
saega, lumetõrje käsisahaga
Harku vallas. Tel 521 4353,
e-post sompaserv@gmail.com

■ Kogenud puuhooldajad teosta-
vad ohtlike puude raiet ja puude
hooldusloikust. Teostame puu-
de tervisliku seisundi hindamist.
SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321,
www.arbormen.ee.

■ Ostan kasutult seisma jäänud või
kiirmüügihinnaga sõidukeid. Toimi-
vaid, avariilisi, riketega, arvelt maas,
vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid.
Koha peal kiire vormistamine ja
tehing. Pakkumisi ootan seisevauto

@gmail.com või 5618 8671. Järgi
tulen puksiiriga ja tasun sularahas.
Vormistan ja arvelt maha võtan ise.
Vaata lisaks www.seisevauto.ee.

■ Viime tasuta ära teie katkised ja
kasutud kodumasinad ja vanaraua,
kompleksed elektri- ja elektroonika-
seadmed. Helistada tel 565 1156.

■ Kutselise korstnapühkija tee-
nused, küttekahade parandus. Tel
5198 0980, tulituli.ee.

■ Ostan kasutusest jäänud seisma
sõiduki – sõiduauto, maastur, kau-
bik. Võib olla rikkega, mitte sõidu-
korras. Oodatud kõik pakkumised
ka nädalavahetusel. Võtan arvelt
maha. Järele tulen puksiiriga. Koha-
peal kiire tehing ja vormistamine.
Tel 5365 4085, e-post skampus@online.ee.

 HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

**DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPANEKU
JÄRGSE ARUTELU TULEMUS**

9.–23.12.2022 oli Harku vallamajas, veebilehel ja detailplaneeringute
veebirakenduses **Vaila külas Naage tee 106** (katastritunnus 19801:
001:3606) maaüksuste ja lähiala detailplaneeringu avalik väljapanek.
Detailplaneeringu avaliku väljapaneku kestel esitati vallavalitsusele
üks vastuväide. Harku vallavalitsus korraldas detailplaneeringu avaliku
väljapaneku järgse avaliku arutelu 2.02.2023 kell 17 Harku vallamajas.
Planeeringule vastuväite esitanud isiku vastuväitega arvestati ja vastu-
väite esitanud isik loobus vastuväitest, mistõttu edastatakse detail-
planeering kehtestamiseks.

27.12.2022–10.01.2023 oli Harku vallamajas, veebilehel ja detail-
planeeringute veebirakenduses **Viti külas Viti tankla** (katastritunnus
19801:001:1681) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu avalik välja-
panek. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku kestel esitati vallavalit-
susele üks vastuväide. Harku vallavalitsus korraldas detailplaneeringu
avaliku väljapaneku järgse avaliku arutelu 16.02.2023 kell 17 Harku
vallamajas. Planeeringule vastuväite esitanud isikuga kokkulepet ei
saavutatud ja vastuväite esitanud isik vastuväitest ei loobunud, mis-
tõttu edastati detailplaneering valdkonna eest vastutavale ministrile.

DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPANEKU TULEMUS

3.–17.02.2023 oli Harku vallamajas (Kallaste 12, Tabasalu alevik), veebi-
lehel ja detailplaneeringute veebirakenduses **Väana-Jõesuu külas
Heiniku tee 6** (katastritunnus 19809:024:0280) maaüksuse ja lähiala
detailplaneeringu avalik väljapanek. Detailplaneeringu avaliku välja-
paneku kestel vastuväiteid ega ettepanekuid ei esitatud. Sellest läh-
tudes ei korralda vallavalitsus detailplaneeringu avaliku väljapaneku
järgset arutelu.

3.–17.02.2023 oli Harku vallamajas (Kallaste 12, Tabasalu alevik),
veebilehel ja detailplaneeringute veebirakenduses **Ilmandu külas
Kadaka tee 26** (katastritunnus 19801:001:0146) maaüksuse ja lähiala
detailplaneeringu avalik väljapanek. Detailplaneeringu avaliku välja-
paneku kestel vastuväiteid ega ettepanekuid ei esitatud. Sellest läh-
tudes ei korralda vallavalitsus detailplaneeringu avaliku väljapaneku
järgset arutelu.

PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND

Keila Haldus OÜ pakub korteriühistutele

- haldus- ja hooldusteenust
- ööpäevaringset avariiteenust
- raamatupidamisteenust
- elektrikäidu korraldamist
- SA Kredex'i tehnilise konsultandi teenust

Info 53 442 444 või info@keilahaldus.ee
www.keilahaldus.ee

**KEILA
HALDUS**

Tegelen juba 8 aastat
ripsmepikendustega.
Teen ripsmete lamineerimist,
kulmu hooldust ja püsimeiki.
Töötan hoole ja armastusega.

f Lashes by Laura lehel

📷 [lashes_laura](https://www.instagram.com/lashes_laura)

Töötan Murastes.
Võta ühendust 5561 0853.

**Pallas
DESIGN**

MASINTIKKIMINE
KÄSITÖÖKAARDID
KATSIKUKINGID

www.pallasdesign.ee
info@pallasdesign.ee
Tel. 5034400

REKLAAM

**HOONETE SOOJUSTAMINE
PUISTEVILLAGA**

ISOVER
SAINT-GOBAIN

5016689
WWW.PUISTEMEES.EE

**Vihmaveesüsteemide ja
katuseturvatoodete
paigaldus**

Info@vihmaveerennid.ee
Tel: 52 7 1059

VIHMAVEERENNID
Liitevabad rennid kuni 50m

**Meister on vaid
kliki kaugusel:**

**MAALRITÖÖD
VIIMISTLUSTÖÖD
KARKASSITÖÖD
KROHVIMINE
PÖRANDATE EHITUS
PLAATIMINE**

Telli: renditoojoud.ee
tel +372 5380 4290
info@renditoojoud.ee

**LIITU
FORTISE
KLUBIGA**

TABASALUS

+372 5174241
kerli@skfortis.ee

KERGEJÕUSTIK

1-7.KLASS

**sooduskood
TABASALU**

**1 kuu tasuta
+
trennipusa**

TRENNID TABASALU SPORDIKOMPLEKSIS

TREENING+
PLUSS

**TALVISED
JOOKS-MATKAD
2022-2023**

26.02 TABASALU
26.03 VÄÄNA-JÕESUU

OSALUSTASU
5€

Valikus kolm grupp:
I grupp - ca 25km jooks-matk
II grupp - ca 20km jooks-matk
III grupp - ca 14km tempokas kõnd
Gruppidel on erinev liikumiskiirus ja raja pikkus

Rajal teeninduspunktid
Loosiahinnad osalejatele
Kõigile lõpetanutele kosutus

Rohkem infot ja juhend:
f TREENINGPLUSS

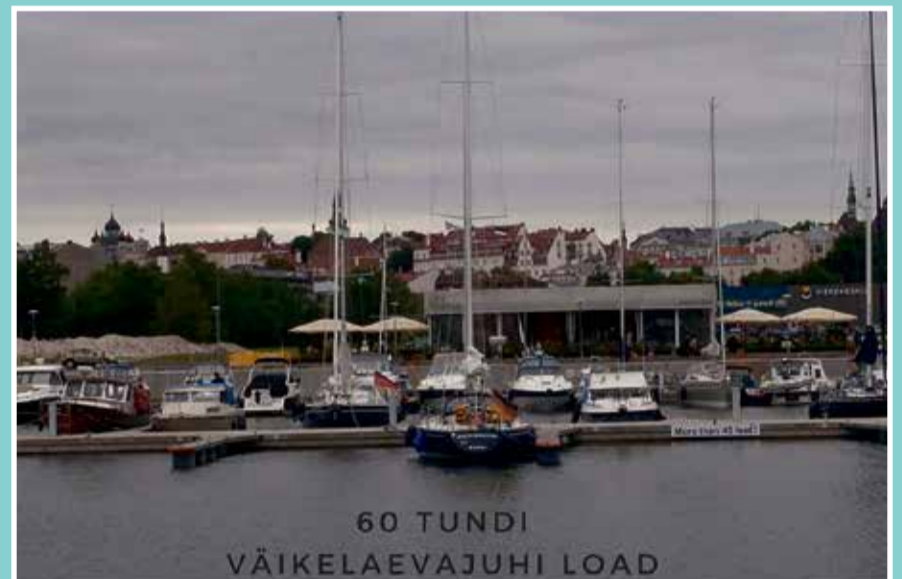
OÜ SINITIIVIK GRUPP
teostab
vaipade puhastust
villa-, sünteetika-, kaltsu-
ja narmasvaipadele.
Transport uksest ukseni
tasuta.
5591 7562

Kas Teie majal puudub
KASUTUSLUBA?
Aitame teid!
KÜSI PAKKUMIST!
Tel: 5699 3014
info@ehitusdokument.ee

Lasteabi.ee
116 111

Mälestame majanaabrit
Vaike Hakmani
Avaldame südamest kaastunnet
pojale ja pojapojale.
Lasteaia 11 KÜ elanikud

**60 TUNDI
VÄIKELAEVAJUHI LOAD**

**VÄIKELAEVAJUHI
KOOLITUS**

EELREGISTREERIMINE: muraste@muraste.ee
info telef.: 5848 9661

Koolituse hind: 410.00 eur
sisaldab õppematerjali ja praktikatunde

**Koolitus toimub nädalavahetustel
11.-26. märts
kell 11.00-18.00**

Muraste külaseltsis Lee tee 9
Praktikatunnid merel

